

Sygn. akt XI Ka 160/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 maja 2015r.

Sąd Okręgowy w Lublinie w XI Wydziale Karnym Odwoławczym

w składzie: Przewodniczący: SO Katarzyna Żmigrodzka

Sędziowie: SO Włodzimierz Śpiewła

SO Magdalena Kurczewska-Śmiech-spr.

Protokolant: st. prot. Małgorzata Polaczek

przy udziale Prokuratora Beaty Syk - Jankowskiej

po rozpoznaniu w dniu 14 maja 2015r.

sprawy P. R.

oskarżonego z art. 234 kk, 233 §1 kk

na skutek apelacji wniesionej przez oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego w Chełmie

z dnia 24 lipca 2014r. sygn. akt VII K 1003/12

na podstawie art. 439 § 1 pkt 11 kpk uchyla zaskarżony wyrok i sprawę P. R. przekazuje do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Chełmie.

XI Ka 160/15

UZASADNIENIE

P. R. został oskarżony o to, że

I. 18 kwietnia 2011 r. w D. oraz 25 sierpnia 2011 r. w C., woj. (...), przed organami powołanymi do ścigania i orzekania w sprawach o wykroczenie, fałszywie oskarżył J. K. o popełnienie wykroczenie drogowego w sprawie VII W 206/11,

tj. o przestępstwo z art. 234 k.k.

II. 18 kwietnia 2011r. w D. oraz 25 sierpnia 2011 r. w C., woj. (...), składając zeznania jako świadek, będąc pouczonej o odpowiedzialności karanej za składanie fałszywych zeznań, złożył zeznania w sprawie czasu, miejsca i okoliczności wykroczenia drogowego (...) 40/11, VII W 206/11 podczas gdy w rzeczywistości czyn taki nie miał miejsca przed organami powołanymi do ścigania i orzekania w sprawach o wykroczenie, fałszywie oskarżył J. K. o popełnienie wykroczenie drogowego w sprawie VII W 206/11

tj. o przestępstwo z art. 233 § 1 k.k.

Wyrokiem z dnia 24 lipca 2014 r. Sąd Rejonowy w Chełmie:

I. oskarżonego P. R. uznał za winnego tego, że w okresie od 18 kwietnia 2011 r. do 25 sierpnia 2011r. w D. i C., woj. (...), działając w krótkich odstępach czasu, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, będąc pouczony o odpowiedzialności karnej za zeznanie nieprawdy lub zatajenie prawdy co do okoliczności mających służyć za dowód w postępowaniu karnym, przed organami powołanymi do ścigania i orzekania w sprawach o wykroczenia zeznał nieprawdę i fałszywie oskarżył J. K. o popełnienie wykroczenia z art. 96 § 1 pkt 2 k.w. polegającego na dopuszczeniu do prowadzenia pojazdu mechanicznego po drodze publicznej osoby niemającej wymaganych uprawnień, w tym w dniu 18 kwietnia 2011 r. w będąc przesłuchiwany w charakterze świadka w posterunku Policji w D. w sprawie RSOW 40/11, składając zeznania mające służyć za dowód w postępowania sądowym po uprzedzeniu o odpowiedzialności za zeznanie nieprawdy lub zatajenie prawdy zeznał przed organem powołanym do ścigania w sprawach o wykroczenia nieprawdę, iż D. K. w dniu 15 kwietnia 2011r. prowadził pojazd mechaniczny po drodze publicznej fałszywie oskarżając jego ojca - J. K. o dopuszczenie do prowadzenia pojazdu mechanicznego po drodze publicznej osoby niemającej wymaganych uprawnień oraz w dniu 25 sierpnia 2011 r. w będąc przesłuchiwany w charakterze świadka w sprawie VII W 206/11 składając zeznania mające służyć za dowód w postępowania sądowym po uprzednim uprzedzeniu o odpowiedzialności za zeznanie nieprawdy lub zatajenie prawdy zeznał przed organem powołanym do orzekania w sprawach o wykroczenie - Sądem Rejonowym w Chełmie nieprawdę, iż D. K. w dniu 15 kwietnia 2011r. prowadził pojazd mechaniczny po drodze publicznej, fałszywie oskarżając jego ojca - J. K. o dopuszczenie do prowadzenia pojazdu mechanicznego po drodze publicznej osoby niemającej wymaganych uprawnień czym oskarżony P. R. popełnił przestępstwo z art. 234 k.k. w zb. z art. 233 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k. i za to na podstawie art. 233 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. skazał go na karę 2 (dwóch) lat pozbawienia wolności;

II. na podstawie art. 69 § 1 i § 2 k.k. w zw. z art. 70 § 1 pkt 1 k.k. wykonanie orzeczonej wobec P. R. kary pozbawienia wolności warunkowo zawiesił oskarżonemu na okres 5 (pięciu) lat próby;

III. na podstawie art. 71 § 1 k.k. wymierzył oskarżonemu P. R. karę grzywny w wymiarze 100 (stu) stawek dziennych ustalając wysokości stawki dziennej grzywy na podstawie art. 33 § 3 k.k. kwotę 10,00 (dziesięć) złotych;

IV. zasądził od oskarżonego P. R. na rzecz Skarbu Państwa 400,00 (czteryście) złotych tytułem opłaty, zaś na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. zwolnił oskarżonego od wydatków postępowania, którymi obciążył Skarb Państwa.

Apelację od powyższego wyroku wniósł oskarżony. We wniesionym środku odwoławczym nie wskazał konkretnych zarzutów stawianych zaskarżonemu rozstrzygnięciu. Zakwestionował natomiast swoje sprawstwo w zakresie przypisanego mu czynu i domagał się uniewinnienia.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Merytoryczne ustosunkowanie się do treści wniesionego środka odwoławczego nie jest możliwe z uwagi na fakt, że w niniejszej sprawie doszło do rażącej obrazy art. 376 § 2 k.p.k., skutkującej zaistnieniem bezwzględnej przyczyny odwoławczej, o której mowa w art. 439 § 1 pkt 11 k.p.k., a w konsekwencji koniecznością uchylecia zaskarżonego wyroku niezależnie od granic apelacji i podniesionych zarzutów

Zgodnie z treścią art. 439 § 1 pkt 11 k.p.k. tego rodzaju rozstrzygnięcie Sądu odwoławczego jest obligatoryjne w razie stwierdzenia, że sprawę rozpoznano podczas nieobecności oskarżonego, którego obecność była obowiązkowa.

Przedmiotowa sprawa była rozpoznawana w trybie zwyczajnym. W myśl art. 374 § 1 k.p.k. obecność oskarżonego na rozprawie głównej jest obowiązkowa, jeżeli ustawa nie stanowi inaczej.

Jakkolwiek art. 376 § 2 k.p.k. daje możliwość prowadzenia rozprawy pod nieobecność oskarżonego, jednak tylko wtedy, gdy spełnione są przesłanki, o których mowa w tym przepisie. W niniejszej sprawie przesłanki te spełnione nie zostały, bowiem oskarżony wprawdzie złożył wyjaśnienia, to nie został prawidłowo powiadomiony o terminie rozprawy odroczonej do dnia 24 lipca 2014 r.

Na rozprawę w dniu 24 lipca 2014 r. oskarżony P. R. nie stawiał się. W treści protokołu znajduje się zapis, że oskarżony został „wezwany prawidłowo w trybie art. 133 § 2 k.p.k.” (k. 236).

W tych warunkach Sąd Rejonowy postanowił, stosownie do treści art. 376 § 1 i 2 k.p.k. prowadzić rozprawę pod nieobecność oskarżonego, który złożył już wyjaśnienia i prawidłowo został wezwany na termin rozprawy, a nie stawiał się na nią bez usprawiedliwienia.

Na rozprawie w tym dniu Sąd Rejonowy przesłuchał świadka, ujawnił dowody z dokumentów, po czym zamknął przewód sądowy i udzielił głosu stronom, a następnie wydał wyrok (k. 236-237).

Rzecz jednak w tym, że w aktach sprawy znajduje się korespondencja zawierająca zwrotne potwierdzenie doręczenia przesyłki zawierającej wezwanie oskarżonego na rozprawę wyznaczoną na dzień 24 lipca 2014 r., dokonane w trybie art. 133 § 2 k.p.k., które nie mogło być ocenione jako skuteczne, na co słusznie zwrócił uwagę Sąd Rejonowy w postanowieniu mającym za przedmiot wniosek oskarżonego o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku (k. 252-253v).

Dla skuteczności zastępczego doręczenia pisma na podstawie art. 139 § 1 k.p.k., ustawa w art. 133 § 2 k.p.k. wymaga powtórzenia czynności zawiadomienia o pozostawieniu pisma do odbioru przez adresata poza miejscem jego zamieszkania, jeżeli mimo upływu 7 dni od pierwszego zawiadomienia pisma tenże nie odebrał.

Z akt sprawy wynika, iż przesyłka zawierająca zawiadomienie o terminie rozprawy, wobec niezastania adresata w miejscu zamieszkania, była dwukrotnie awizowana – w dniach 11 i 20 czerwca 2014 r. Rzecz tylko w tym, iż mając na względzie treść przepisów art. 133 § 2 k.p.k. oraz § 7 ust 1, 2 i 4 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 18 czerwca 2003 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu doręczania pism sądowych w postępowaniu karnym (Dz.U. z dnia 26 czerwca 2003 r.), przesyłka powinna oczekiwać na odbiorcę w placówce pocztowej, po każdym awizowaniu, przez okres minimum 7 dni, a ten, po powtórnym awizowaniu, nie został zachowany. Skoro powtórne awizowanie miało miejsce w dniu 20 czerwca 2014 r., to najwcześniej przesyłka mogła zostać zwrócona nadawcy w dniu 28 czerwca 2014 r. Zwrot korespondencji w dniu 27 czerwca 2014 r. był zatem przedwczesny, a tym samym nie sposób było przyjąć prawidłowości dokonanego doręczenia zastępczego.

Powyższy sposób doręczenia nie jest zgodny z treścią przepisów regulujących kwestię tzw. doręczenia zastępczego.

Skoro zatem brak jest podstaw by uznać, iż oskarżony o terminie rozprawy wyznaczonej na dzień 24 lipca 2014 r. został wezwany w sposób skuteczny, jak też brak jest oświadczenia oskarżonego, z którego wynikałoby że nie weźmie w niej udziału, nie istniała możliwość prowadzenia rozprawy wyznaczonej na ten dzień pod nieobecność oskarżonego w myśl art. 376 § 1 i 2 k.p.k.

Stwierdzenie tego rodzaju okoliczności skutkować powinno odroczeniem rozprawy, a w żadnej mierze nie dawało podstaw do zastosowania art. 376 § 2 k.p.k.

Ubocznie przy tym należy wskazać, iż tego rodzaju sytuacja, zważywszy na to, że w dniu 24 lipca 2014 r. został zamknięty przewód sądowy i wydany wyrok, pośrednio wpływa również na prawo oskarżonego do obrony, albowiem z treści jego wyjaśnień, jakie złożył będąc przesłuchiwany przed Sądem Rejonowym na rozprawie dniu 1 marca 2013 r. wynika zamiar składania wniosków dowodowych – po przeprowadzeniu wszystkich dowodów w tej sprawie (k. 114).

Wyżej wskazane uchybienie spowodowało na podstawie art. 439 § 1 pkt 11 k.p.k. konieczność uchylenia zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy oskarżonego P. R. Sądowi Rejonowemu w Chełmie do ponownego rozpoznania.

Przy ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd Rejonowy zadba, by gwarancje procesowego oskarżonego zostały zachowane. Przeprowadzi postępowanie dowodowe od początku. Przesłucha oskarżonego (o ile nie skorzysta on z prawa odmowy wyjaśnień) i świadków. Zebrane w sprawie dowody Sąd orzekający podda należytej ocenie, zgodnie z

wymogami art. 7 kpk, poczyni prawidłowe ustalenia faktyczne i wyda rozstrzygnięcie w sprawie. W razie potrzeby Sąd Rejonowy sporządzi uzasadnienie wyroku zgodnie z wymogami art. 424 kpk.

Mając powyższe na uwadze orzeczono jak w sentencji.

Katarzyna Żmigrodzka Włodzimierz Śpiewła Magdalena Kurczewska-Śmiech